

בש"פ 7265/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7265/21

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד
במ"ת 3918-08-21 מיום 29.9.2021 שניתנה על ידי
כב' השופט מיכאל קרשן

תאריך הישיבה: כ"ח בחשון התשפ"ב (3.11.2021)

בשם העורר: עו"ד שאדי כבהא; עו"ד נופר זונטג

בשם המשיבה: עו"ד עמרי כהן

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (כב' השופט מיכאל קרשן) במ"ת 3918-08-21 מיום 29.9.2021, במסגרתה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

1. ביום 2.8.2021 הוגש נגד העורר כתב אישום בגדרו יוחסו לו עבירות חבלה בכוונה מחמירה בנסיבות של מעשה טרור (ריבוי עבירות) (סעיפים 329(א)(1) ו-329(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) בצירוף סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016); ושיבוש מהלכי משפט (ריבוי עבירות) (סעיף 244 לחוק העונשין).
2. על פי עובדות בכתב האישום, האירועים מושא כתב האישום התרחשו בעיצומו של מבצע "שומר החומות". ביום 13.5.2021 יצא העורר מביתו כאשר הוא מצויד בסכין מתקפלת בעלת להב באורך של כ-15 ס"מ (להלן: הסכין) אותה הסתיר בכיס מעילו. העורר החל לצעוד מביתו לכיוון השוק העירוני בעיר לוד (להלן: השוק העירוני), יחד עם חברו. בהגיעם לאזור השוק העירוני, הרים העורר אבנים והכניס אותן לכיס מכנסיו. בהמשך, בשעה 9:00, או בסמוך לכך, צעדו העורר וחברו לכיוון צומת הרחובות אלשווילי וגולומב שבעיר לוד (להלן: הצומת). באותה העת, חצה המתלונן - אזרח יהודי, אשר חבש בכיפה על ראשו, לבש ציציות ואחזק בתיק אשר הכיל את התפילין שלו (להלן: המתלונן), את הצומת. בשלב זה, משהבחין העורר וחברו במתלונן, אשר המשיך את דרכו לכיוון ביתו, חזר העורר על עקבותיו, התקרב למתלונן ויידה לעברו את שתי האבנים בהן הצטייד, תוך שקרא לעברו "אללה אכבר". המתלונן, אשר נבהל מהמעשה, צעק לעבר העורר "מה אתם עושים, למה אתם זורקים עליי אבנים, מה עשיתי לכם?". בתגובה, החל העורר להתקדם לכיוונו של המתלונן כאשר הסכין שלופה בידו. המתלונן החל לנוס בבהלה לכיוון חנות מכולת סמוכה, תוך שהוא זעק לעזרה, ובשלב זה החל העורר לרדוף אחריו תוך שהוא מנסה מספר פעמים לדקור אותו בגבו. מיד לאחר מכן, כאשר צמצם העורר את המרחק בינו לבין המתלונן, אשר המשיך במנוסתו, דקר העורר את המתלונן בגבו באמצעות הסכין. כתוצאה מהמעשים, נגרם למתלונן פצע דקירה בגבו באורך 2 ס"מ, והוא הובא לבית החולים, שם קיבל טיפול רפואי.
- עוד עולה מכתב האישום, כי בהמשך, ביצע העורר שורה של פעולות על מנת לסכל את האפשרות שייתפס, ובתוך כך ניגש למספרה הסמוכה והתעקש לשבת על כיסא הספר, במטרה להציג התנהלות תמימה ולהרחיק את עצמו מהמעשה. כמו כן, שלח העורר הודעה קולית לאחיו, ובו תיאר את המעשה כעד ולא כמבצע, ובהמשך, ישב העורר בבית אחיו בידועו כי הוא מצולם. לבסוף, זרק העורר את הסכין במקום מרוחק המשמש כמזבלה.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. נטען, בין היתר, כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות, וכן כי קמות נגד העורר עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)), לנוכח חומרת המעשים, טיבם ואופיים, וכן ביצועם על רקע לאומני; חזקת מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיפים 21(א)(1)(ג) ו-21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים הואיל והעורר הואשם בעבירת ביטחון כאמור בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים, וכן לנוכח העובדה שהמעשים בוצעו תוך שימוש בנשק קר; וכן עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, באשר קיים יסוד סביר לחשש שינסה העורר לשבש הליכי משפט ולהתחמק מהדין. כמו כן, צוין כי כנגד העורר תלויים ועומדים כנגדו 5 כתבי אישום שונים, אשר יש בהם כדי ללמד על המסוכנות הנשקפת ממנו (ת"פ 57298-09-19; ת"פ 21150-03-19; ת"פ 72175-06-20; ת"פ 24084-08-20; ות"פ 37879-05-21. להלן יכונה יחד: כתבי האישום הנוספים).
4. ביום 11.8.2021 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של העורר (להלן: תסקיר מעצר), כמתחייב לאור גילו הצעיר (העורר קטין, יליד 2004), ובו נמסר כי לעמדת שירות המבחן לנוער, נכון לשלבו במסגרת טיפולית חוץ-ביתית לצרכי

אבחון והסתכלות, ואולם לאור התנגדות משפחתו של העורר לאפשרות זו, אין מדובר בהמלצה ישימה. מנגד, שירות המבחן לנוער סבר כי הותרת העורר מעצר מאחורי סורג ובריה לא תתרום לו מבחינה טיפולית. אשר לאפשרות להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני, סבר שירות המבחן לנוער כי בעוד שהעורר יודע לבטא את התובנות שאמור היה לרכוש מהקשר הטיפולי, המשך מעורבותו בפעילויות פליליות מלמד כי דבריו אינם משקפים את יכולותיו ליישם תובנות אלו, וכי העורר לא רכש דפוסי התנהגות נורמטיביים. לנוכח האמור, קבע שירות המבחן לנוער כי אין באפשרותו לבוא בהמלצה בפני בית המשפט.

5. ביום 22.8.2021 נתן בית המשפט המחוזי החלטה הקובעת כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית המבססת סיכוי סביר להרשעת העורר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בפתח הדברים, ציין בית המשפט כי מהראיות שהוצגו עולה לכאורה כי המניע למעשים, הוא לאומני, והעורר פעל במטרה לפגוע במתלונן, אותו זיהה כיהודי. לעניין זה, סקר בית המשפט, בין היתר, סרטון שתיעד את האירוע, ממנו עולה כי מעשיו של העורר בוצעו בלא כל אינדיקציה להתגרות מצד המתלונן (להלן: הסרטון), וכן תכנים בעלי זיקה אידיאולוגית שנמצאו במכשיר הטלפון של העורר. כמו כן, קבע בית המשפט, כי לאור השינוי שחל בעמדת משפחתו של העורר, והסכמתה לשילובו במסגרת טיפולית חוץ-ביתית לצורכי אבחון והסתכלות, וכן לנוכח גילו הצעיר של העורר והיעדר הרשעות קודמות, כי יש לבחון אפשרויות השמה חוץ-ביתיות באמצעות תסקיר משלים מטעם שירות המבחן לנוער.

6. ביום 14.9.2021 הגיש שירות המבחן לנוער תסקיר משלים כאמור אשר בחן אפשרויות השמה חוץ-ביתיות, ובו נמסר כי יש בכוחו של הוסטל "אלפנאר" ליתן מענה מותאם לצרכיו של העורר (להלן: ההוסטל), וכי אנשי הצוות בהוסטל הביעו את הסכמתם לקלוט אותו במסגרתם. לאור זאת, המליץ שירות המבחן לנוער על שחרורו של העורר לחלופת מעצר בהוסטל, בצו פיקוח מעצרים לתקופת ניסיון של חודשיים, שבמהלכם לא תתאפשר לעורר יציאה לחופשות.

7. ביום 29.9.2021 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת המשיבה, והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בהחלטתו, עמד בית המשפט המחוזי על המסוכנות הנשקפת מהעורר לאור חומרת המעשים המיוחסים לו, הרקע לביצועם (לרבות שימוש העורר בנשק קר) וכן כתבי האישום הנוספים שעומדים כנגדו. בהינתן האמור, קבע בית המשפט המחוזי כי מעשיו של העורר מקימים כנגדו שלוש עילות מעצר: מסוכנות, חשש לשיבוש הליכים וחשש להימלטות מהליכי משפט. כמו כן, שלל בית המשפט את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר בכלל (לרבות ההוסטל). נקבע, כי אין בתסקיר שירות המבחן כל התייחסות למניעים האידיאולוגיים העומדים בבסיס התנהגות הפלילית של העורר, ומשכך לא נסתרה חזקת המסוכנות הסטטוטורית העומדת כנגדו, וכן כי יכולתו של העורר לפעול במניפולטיביות, כפי שבא לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן לנוער, מלמדת על כך שלא ניתן לתת בו את האמון הנדרש בעת שחרור לחלופת מעצר.

8. בהודעת הערר ובדיון שהתקיים לפניי, טען ב"כ העורר כי מוצדק היה לשחרר את העורר לחלופת מעצר בהוסטל, וזאת בהתחשב בכך שמדובר במסגרת טיפולית סגורה ומרוחקת מהמרחב הציבורי, וכן בשם לב להמלצת שירות המבחן לפיה יש בחלופת המעצר בהוסטל כדי לתת מענה הולם לצרכיו. לעניין זה, מבהיר העורר כי על מעצרו עד תום ההליכים להיות מוצא אחרון, כאמור בסעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער).

9. מנגד, באת-כוח המשיבה טענה כי אין להיעתר לבקשה, שכן לשיטתה לא מתקיימים טעמים מיוחדים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר, וזאת בדגש על חומרת העבירות בהן מואשם העורר, ובראי כתבי האישום הנוספים אשר הוגשו כנגדו, אשר מצביעים על מגמת החמרה בהתנהגותו העבריינית של העורר.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בהודעת הערר ובהחלטתו של בית המשפט המחוזי, ושמעתי את טענות באי-כוח הצדדים בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל.

11. בעניינינו, החומרה הרבה שבמעשים המיוחסים לעורר ברורה על פני הדברים. נכונותו של העורר, עלפי חומר הראיות לכאורה, לפגוע באדם חף מפשע על רקע לאומני, מלמדת על מסוכנות גבוהה, וזאת מעבר לחזקת המסוכנות הקבועה בחוק המעצרים (בש"פ 6289/14 מדינת ישראל נ' אסרף, פסקה 15 (29.9.2014); בש"פ 748/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.2.2013); בש"פ 5066/21 מדינת ישראל נ' חלאף, פסקה 16 (23.7.2021); בש"פ 4172/21 זעטרי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.6.2021) (להלן: עניין זעטרי)). כך, בפרט, לנוכח העובדה שהמעשים המיוחסים לעורר נעשו בימים של מתיחות גבוהה במיוחד, שכן "לא דומה נטילת סיכון מסוים במצב רגיעה לנטילת סיכון במצב בו השטח תוסס" (בש"פ 6825/14 פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (23.10.2014); ראו גם בש"פ 8308/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (9.12.2014); עניין זעטרי, פסקה 10). אם לא די בכך, הרי שכנגד העורר כבר הייתה תלויה קופת שרצים של ממש עוד לפני מעצרו הנוכחי, וזאת בדמות חמישה תיקים פליליים שנפתחו נגדו בשנתיים האחרונות, בגין עבירות אלימות, חלקן ממניעי שנאה, ורכוש שביצע, על פי הנטען, בין השנים 2018-2020.

12. למרות האמור, ולא בלי היסוס, מצאתי לקבל את הערר, ולהורות על העברת העורר לחלופת מעצר בהוסטל "אלפנאר" לתקופת ניסיון של חודשיים, כפי שהמליץ שירות המבחן. כידוע, נקודת המוצא לדיון בעניין מעצרו של קטין היא כי אין להורות על מעצר מאחורי סורג ובריה אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שתוביל לפגיעה פחותה בחירותו (ראו סעיף 10 לחוק הנוער). הוראה זו מבטאת את הרגישות היתרה שיש לנקוט בה כאשר עסקין במעצר של קטינים, לנוכח ההנחה שהשפעות המעצר על קטין עלולות להיות הרסניות (בש"פ 5375/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (17.7.2012)). בהתאם, בעניינם של קטינים יש ליתן מקום נכבד לשיקול השיקומי עוד בשלב המעצר (בש"פ 1243/04 אחמדי נ' מדינת ישראל (17.2.2004); בש"פ 9279/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (12.11.2008)). ואכן, בעניינינו, לא זו בלבד ששירות המבחן לנוער התרשם לחיוב מהחלופה שהוצעה (בהוסטל), לגביה נקבע כי יש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר ולסייע לו מבחינה טיפולית, אלא שלגבי האפשרות להותיר את העורר מאחורי סורג ובריה, נקבע כי זו לא תועיל לו מבחינה טיפולית. בהקשר זה יוער, כי הגם שבית המשפט אינו מחויב באימוץ המלצת שירות המבחן, יש לתת משקל להמלצתו החיובית (בש"פ 7802/18 גאבר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (14.11.2018); בש"פ 2846/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.4.2019)). על האמור יש להוסיף, כי האירועים המיוחסים לעורר התרחשו בחודש מאי, ומאז חודש יולי נתון העורר במעצר מאחורי סורג ובריה (העורר עצור מיום 18.7.2021), והרי ככל שחולפים הימים בהם החשוד הקטין עצור, נעה נקודת האיזון לכיוון חירותו של הקטין ושחרורו לחלופה מתאימה ככל שניתן (בש"פ 9542/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 6 (7.12.2017)).

13. ויובהר, השמתו של העורר בחלופה טיפולית היא הזדמנות נוספת, אחרונה, הניתנת לו לחזור למוטב, ולנטוש את דרך האלימות והשנאה. ככל שיבחר שלא לשתף פעולה באופן מלא עם ההליך השיקומי, ובוודאי אם ימצא מפר את

תנאי השחרור או אם יבצע עבירות אלימות נוספות, יוכיח במעשיו כי מתקיים בו החריג לכלל החשוב שקבע המחוקק בסעיף 10א לחוק הנוער – ולא יהיה מנוס מהשבתו למעצר מאחורי סורג ובריח.

14. סוף דבר: לאור האמור הריני להורות על קבלת הערר, כך שהעורר ישוחרר לחלופת מעצר בהוסטל "אלפנאר", אשר יקלוט אותו בשלב הנוכחי לתקופת ניסיון של חודשיים, ללא כל חופשות בתקופה זו. מכלול התנאים לשחרור לחלופה יקבעו על ידי בית המשפט המחוזי, בדיון שיזומן על ידו. עד לשחרורו לחלופת המעצר יישאר העורר במעצר מאחורי סורג ובריח.

ניתנה היום, ד' בכסלו התשפ"ב (8.11.2021).

ש ו פ ט
